

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Cześć urzędowa.

Według rachunków złożonych przez gr. kat. konsystorz metropolitalny lwowski, stan dochodów i wydatków lwowskiego seminarium nauczycielskiego od 2. marca 1863 do 18. października 1864 był następujący:

Dochody seminarium nauczycielskiego w rzeczonym okresie, składały się z obligacyi indemnizacyjnej w imiennej wartości 100 zł. i z sumy 2463 zł. 20¹/₂ c. w gotowiznie. Wydatki zaś w roku szkolnym 1863 wynosiły ogółem 508 zł. 65 c. a w roku szkolnym 1864 ogółem 802 zł. 46 c. razem 1311 zł. 11 c. Pozostało więc w kasie 1152 zł. 9¹/₂ c. w gotowiznie i obligacya indemnizacyjna na 100 zł.

Z c. k. Namiestnictwa galicyjskiego.

Lwów, 21. stycznia 1865.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 29. stycznia.

Donosiliśmy już, że rada miejska w Tryeście została najwyższem postanowieniem Jego Mości Cesarza z 21. b. m. rozwiązana za nielojalne postępowanie swoje. Teraz donosi telegram, że tamtejszy wydział miejski złożył na dniu 25. b. m. Namiestnikowi zapewnienie swojej wierności i upraszał Jego Excelencyę, ażeby uwiadomił o tem Najjaśn. Pana. Namiestnik wyraził przekonanie, że znaczna większość rady miejskiej jest dobrze myśląca, i że nie liczne, nieprzyjazne Austrii żywioły zostaną wykluczone przy najbliższych wyborach.

Z Berlina piszą do *Bothschaftera*, że projekt odpowiedzi na austriacką *depesę* przeszedł już przez obrady ministerstw wojny, handlu i finansów, i zapewnie za kilka dni już odejdzie *depesa* z odpowiedzią do Wiednia. Obok tego odbywają się bez przerwy narady syndyków koronnych, a chociaż potrwają one jeszcze jakiś czas, niemoże wyrzeć to żadnego wpływu na odesłanie rzeczonyj odpowiedzi. Syndykowie koronni bowiem mają tylko wypracować sprawozdanie jurydyczne o pretensjach sukcesyjnych, a jakkolwiek bądź wypadnie to sprawozdanie, niemoże ono w żaden sposób wpłynąć na bieżące układy dyplomatyczne między Prusami i Austrią, których przedmiotem jest tylko kwestya niezwłocznego przeniesienia tytułu posiadłości na Księcia Augustenburgskiego.

Obrady izby w Berlinie zajmują wielce uwagę publiczną. Telegram doniósł już obszernie o debacie adresowej, która podług powziętej z góry uchwały frakcyi lewego centrum wielce została ograniczoną. Podług doniesień prywatnych ma być już gotowy projekt wojskowy. O treści jego krążą niepomyślne pogłoski i ustawa kontyngensowa z oznaczeniem rekrutów podług stałego procentu ludności, trzyletni czas służby i tym podobne postanowienia, któreby odpowiadały dalszemu rozwojowi organizacyi wskazanej w mowie od tronu. Szczegóły te jednakże potrzebują jeszcze potwierdzenia, ale mimo to zmniejszają się z każdym dniem widoki porozumienia. Wiarogodne jednak świadectwa wszystkich stronictw stwierdzają, że nigdy niebyło rządowi łatwiej uzyskać kompromis, jak na początku teraźniejszej sesyi, gdyby był przystał tylko na pokojowy stan armii w sile 180.000 ludzi i uczynił znaną formalną koncesyę w kwestyi budżetowej. Fakt ten jest jasny i nieda się zaprzeczyć przy przyszkłem ocenieniu parlamentarnych prac w tym roku.

Z Mnichowa donoszą powszechnej gazecie angsburskiej, że sejm krajowy zwołany będzie w pierwszych dniach kwietnia, zapewnie na dzień 4., nie zaś na 1. kwietnia. Jak wiadomo, ma wejść z dniem 1. lipca r. b. w moc obowiązująca opierająca się na francuskim traktacie handlowym nowa taryfa związku celnego. W Bawarii jednak może nastąpić to tylko w takim razie, jeżeli ta taryfa, nim wejdzie w moc obowiązującą, zostanie podług przepisów prawnych, na ośm tygodni wprzód urzędownie ogłoszona, a na to potrzeba przyzwolenia reprezentacyi kraju. Izby przeto zostaną zwołane do wspomnianego czasu, a chociażby obrady komisyjne nad projektami nowego socyalnego prawodawstwa, w ministerstwie spraw wewnętrznych nie zostały do tego czasu ukończone, zapowiedziano w takim razie izbom na wszelki wypadek ich przedłużenie.

Spory religijne we Francyi są teraz na porządku dziennym. Zaledwie biskup orleański Dupanloup wydał swoją broszurę, w której usiłuje dowieść, że wydana przez Papieża i tylko dla episkopatu przeznaczona instrukcyja ani nie narusza nowoczesnego społeczeństwa, ani też nieubliża państwu, a już zaczęli także protestanci klócić się między sobą. Dnia 22. b. m. przyszło nawet do otwartej walki pomiędzy nimi. Dnia tego rozpoczęły się wybory ku odnowieniu części rady kościoła zreformowanego. Jak wszędzie tak i we Francyi stoją naprzeciw siebie dwie partye, liberalna i prawowierna. Na czele konserwatystów stoi w Paryżu p. Guizot,

gdy przeciwnie w najważniejszych kościołach na prowincyi, jako to w Lugdunie, Nimes, Montpellier, Hawrze i t. d. są liberaliści w większości. Odkąd jednakże konserwatysty doszli do władzy w Paryżu, przesadzali oni przy mianowaniu kaznodziejów i t. p. tylko mężów swojej partyi, i wykluczili trzech jedynych kaznodziejów liberalnych w Paryżu od kazalnicy. To postępowanie dało powód do zaciętych sporów, które dotąd toczą się jeszcze.

Rząd hiszpański jest w wielkich kłopotach finansowych. Nie pomogło mu zrzeczenie się San Domingu nie pomoże zaniechanie wojny z Peruwją, na co się jeszcze nie zanosi. Bankructwo jest przederzwiami, bo kraj nie przemysłowy produkuje mało; właściciele ziemscy podpadli ani na krok nie zmienili dawnego obyczaju próżniactwa a kredyt publiczny przez nieregularność płacenia procentów został zachwiany. Jednego dnia nie podniesie się gospodarstwa krajowego, potrzeba na to długich lat i wielkiej wytrwałości nie rządu, ale całego narodu, a tu najnaglejsze wydatki wymagają pokrycia. Rząd włoski na zawołanie otrzymał w końcu grudnia podatek przyszłoroczny gruntowy; w Hiszpanii chcieliby iść za tym przykładem. Czy jednak odpowie możność i czy gabinet Narvaeza posiada tyle zaufania, aby tak heroicznego chwycić się środka? Rząd chce zrobić z tego kwestyę gabinetową, jak donosi telegram a w dziennikach paryskich znajdujemy wiadomość o wniesieniu dotyczącego projektu do ustawy, nie pod formą antycypowanych podatków, lecz pod formą pożyczki przymusowej. Bądź co bądź, skarb potrzebuje 600 milionów realów t. j. 150 milionów franków i znaleźć ich nie może.

Zamieściliśmy w właściwej rubryce szczegóły odnoszące się do pozycyi wojskowej obu stron walczących w północnej Ameryce. Wszystko zapowiada, iż wkrótce stanowczy krok ku ukończeniu wojny nastąpi. Separatysty nateżają wprawdzie siły swoje, ażeby się wydobyć z przykrego położenia, w którym się znajdują, przewaga jednak jest widocznie po stronie unionistów, i chociaż generałom południowców Lee i Beauregard znakomitych zdolności odmówić nie można, to jednak i ze strony unionistów są generałowie Grant i Sherman, którzy już dali nie jeden dowód biegłości swej w sztuce wojennej. Nadto unia panuje na morzu, ma floty i flotyllę na rzekach — cudoby prawie trzeba, ażeby separatysty zwycięstwo odnieśli i walkę jeszcze przeciągnąć mogli.

Reforma podatku domowego.

W podatku domowym panuje obecnie największa nierówność z tego powodu, iż podatek domowo-czynszowy i domowo-klasowy w różnych krajach koronnych na różnej zupełnie podstawie pobierany bywa. Podatek domowo-czynszowy nie rozciąga się na wszystkie kraje koronne, a nawet tam gdzie jest zaprowadzony zachodzi ta różnica, iż w krajach węgierskich ciąży tylko na budynkach położonych w miastach na które rozciągnięty jest podatek domowo-czynszowy w krajach zaś niemiecko-słowiańskich podlegają temu podatkowi budynki nawet poza obrębem miast takowych położone, jeżeli użyte są na wynajęcie. Nawet pod względem rozdziału podatku domowo-czynszowego i domowo-klasowego spostrzedz się daje wielka różnica między krajami z tej i z tamtej strony Litawy. Podobnie nierówne są wysokości stracania i procent podatkowy, w różnych krajach i miastach, które podatek domowy opłacają. Potrącenie na koszt utrzymania i amortyzacyę wynosi teraz między 15 do 33¹/₃% od czynszu z najmu. Podatek sam nałożony jest częścią w stosunku 12 częścią w stosunku 16 lub 15¹/₄% od każdego 100 zł. czynszu. Nadto w krajach do korony węgierskiej należących nie ma miejsca dodatek jednej trzeciej części do podatku. Co do podatku domowo-klasowego taryfa uwzględnia tylko ilość mieszkań, nie uwzględnia okoliczności na wartość ich wpływ mających, lepsze położenie miejscowe, mniej lub więcej ożywione obroty handlowe w miejscu poboru, większą wygodę różnych części mieszkania i różnicę między izbą a komorą. Próż tego największa jest nierówność w uwolnieniu budynków od podatku, uwolnienie takowe ma tylko miejsce w miastach i to pod nader różnymi warunkami.

W obec takich usterek koniecznem się okazuje jednolite uregulowanie podatku domowego w całym państwie. Nowy projekt do prawa stara się usunąć obecne niedogodności, nie naruszając jednak dotychczasowych podstaw podatkowania. W nowem prawie jak dotąd dochód z przychodu służyć będzie za podstawę opodatkowania, według istotnego przychodu z czynszów lub wartości z użytku. Według projektu do prawa istotny przychód z czynszu będzie podstawą podatku w tych miejscach, w których liczba domów wynajętych przewyższa liczbę budynków na własny użytek obrońców, lub przynajmniej równą jej będzie. Jako mieszkanie uważane tylko będą izba i komora, przy odpowiedzi na pytanie, czy podatek domowo-czynszowy lub domowo-klasowy w miejscu jakim zaprowadzony być ma. Tam zaś, gdzie mało jest domów do wynajęcia

przeznaczonych, stanowić ma podstawę podatku wartość użytku mieszkania przez samego właściciela zajętego, wartość zaś takowa oszacowana być ma z uwzględnieniem stosunków miejscowych, położenia i stanu budynku lub jego części, według taryfy do prawa dołączonej.

Proponowane opodatkowanie według wartości użytku rozciągać się będzie tylko na te izby i komory, które na mieszkanie są obrócone, bo w miejscach, w których ten sposób podatkowania zaprowadzony będzie, inne części mieszkalne przeznaczone są na cele gospodarskie lub przemysłowe, nadto cała przestrzeń, którą budynki zajmują, podlega już podatkowi gruntowemu. Podatek domowy pobierany być ma zawsze od czystego przychodu bez względu na to, czyli przychód pochodzić będzie z pobieranych czynszów lub z wartości użytku, według pewnych procentów. Wymiar procentu okaże się ze stosunku ogólnej sumy podatku domowego, na całe państwo ustanowić się mającej, do czystego przychodu budynków szacowanych bądź na podstawie pobieranych czynszów, bądź na podstawie wyśledzonej wartości o użytku. I w tym podatku proponowany jest jako punkt wyjścia system repartycyjny. Pewien procent z przychodu stracony być ma na koszt utrzymania i amortyzacji. W miejscach, gdzie cena przeciętna najmu mieszkania 15 zł. wynosi lub przenosi, potrącenie z tego tytułu wynosić ma 15 procent; tam gdzie czynsz przeciętny 5 zł. przenosi a do 15 zł. nie dochodzi, stracone być mają 25%, a w miejscach niżej 5 zł. 30 procent. Tam gdzie podatek domowy pobierany będzie nie według przychodu z czynszu lecz według wartości użytku, dozwolone będzie strącenie do 30%.

Wolne od podatku mają być na zawsze budynki przeznaczone na cele publiczne lub humanitarne, czasowo zaś według obecnych przepisów, z tym dodatkiem, iż uwolnienie od podatku nie będzie podlegało dotychczasowym warunkom zupełnego zniesienia byłych budynków, i rozciągnięte będzie na wszystkie miejsca bez względu na sposób budowania. Termin uwolnienia od podatku ograniczony jednak być musi do sześciu lat, inaczej bowiem w obec przyznanego zwolnienia dawniejszych warunków wypaśćby mógł znaczny niedobór w podatku domowym, co nie byłoby bez szkodliwego wpływu na ogół właścicieli domów. Podatek domowo-czynszowy pobierany będzie jak dotąd na podstawie fasyi przez właściciela domu złożonej z początkiem każdego okresu podatkowego, który jak przy podatku dochodowym i zarobkowym na trzy lata oznaczony został. Podatek według wartości użytku, dotychczasowy podatek domowo-klasowy zastąpić mający, pobierany będzie na zasadzie taryfy, o której powyżej mówiliśmy, według której miasta różne i miejsca podzielone są na kategorie i na różne klasy.

Kategorie te ustanowione będą według ludności, poniżej lub powyżej 2000 dusz, według mniej lub więcej ożywionych obrotów handlowych i znaczenia miejsca właściwego, budynki zaś według liczby pomieszczeń, położenia i konstrukcyi. Oszacowanie nastąpi za współdziałaniem komisji powiatowych, złożonych lub wybranych z pomiędzy samych kontrybuentów; oszacowania podane będą do wiadomości urzędów miejscowych, i reklamacye przeciwko nim wnoszone być mogą tak ze strony gmin całych, jako też i ze strony osób prywatnych. Jako najwyższa instancja rekursowa zaprowadzona będzie komisya krajowa, złożona z mężów zaufania przez rząd i przez reprezentacyę krajową wyznaczonych, która w skutek takowego składu swego najlepszą będzie rękomią pod względem świadomości stosunków i bezstronnego orzeczenia.

Monarchia Austriacka.

Obwieszczenie.

Ponieważ podług odezwy c. k. władzy obwodowej lwowskiej z dnia 13. b. m. l. 151 zaraza na bydło rogate w lwowskim obwodzie zupełnie ustała, podaje się do powszechnej wiadomości, że z dniem dzisiejszym, targ na bydło rogate pożytkowe w tutejszym mieście znów otworzony został.

Od Magistratu król. stoł. miasta.

Lwów, dnia 24. stycznia 1865.

Wiedeń, 26. stycznia. (Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.) W apartamentach Jego Mości Cesarza była wczoraj popołudniu uczta wojskowa na dwadzieścia jeden osób, na której było obecnych wiele przebywających tu znakomitości wojskowych.

Na festyn, który odbędzie się dziś w willi sześćdziesiątej rocznicy urodzin Arcyksiężnej Zofii w jej apartamentach, zaproszonych jest osmdziesiąt osób z najwyższych sfer stolicy. — Książę *Mikołaj wirtenberski* odjechał wczoraj dla odwiedzenia Arcyksięcia *Józefa* do Linzu.

U hrabiego *Spiegla* był wczoraj bal, na którym znajdowali się Arcyksiężęta *Ludwig Wiktor* i *Wilhelm*, tudzież hrabia *Girgenti* i znaczna część ciała dyplomatycznego i wysokiej szlachty.

Dnia 31. b. m. uda się do Wiednia deputacya rumuńska, złożona z Węgrów i Siedmiogrodzian pod przewodnictwem arcybiskupa *Schaguny*, by złożyć Jego Mości Cesarzowi imieniem Rumunów węgierskich i siedmiogrodzkich podziękowanie za dozwolenie gr. orientalnej metropolii rumuńskiej.

(Sprawy parlamentarne.) Wydział względem zniesienia wolności od podatku na terytorium Asch miał wczoraj posiedzenie. Projekt rządowy został w pierwszej części odrzucony, a natomiast przyjęto następujące dwa artykuły: Art. I. Istniejąca na terytorium lenniczem Asch wolność od podatku ma być zniesiona, a związek

lenniczny bez opłaty taks rozwiązany. Art. 2. Wciągnięcie tego terytorium do obowiązku podatkowego nastąpi co do podatku gruntowego i od budynków w roku 1874, a co do wszystkich innych podatków w roku 1866. Co do sposobu rozwiązania stosunku lenniczego, postanowienia następstw i innych praw i obowiązków familii lennicznych między sobą mają być zastosowane zasady ustawy lenniczej z roku 1862 i pozostawia się referentowi ułożyć całą ustawę względem zniesienia wolności od podatku i przedłożyć ją wydziałowi.

Wydział finansowy przyjął wczoraj sprawozdanie dep. *Hagenauera* o „połączonych należytościach w Królestwie Lombardo-weneckiem“ bez debaty. Także sprawozdanie deputowanego *Stumera* o „dochodach z tytoniu“ zostało zatwierdzone. Tylko z płacy urzędników przy nowej trafice tytoniu, która ma być urządzona w Nowym Tyczynie lub w Sternbergu, wymazano czwartą część w kwocie 2000 złr. W końcu postanowiono jeszcze, w ciągu układów z rządem względem uchylecia niedoboru w budżecie prowadzić obszerny protokół.

(Rozwiązanie rady miejskiej w Tryeście.) Urzędowe obwieszczenie względem rozwiązania rady miejskiej ogłoszono w Tryeście w trzech językach krajowych. Dokument ten według tłumaczenia niemieckiego opiewa jak następuje:

Obwieszczenie.

Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z 21. stycznia b. r. raczył w myśl §. 32 statutu miasta Tryestu zarządzić rozwiązanie tryestyjskiej rady miejskiej.

Na podstawie tego, przez rozporządzenie pana ministra stanu z 22. b. m. zakomunikowanego mi najwyższego rozkazu oświadczam, że terazniejsza rada miasta Tryestu rozwiązuje się i przestaje urzędować z dniem dzisiejszym, co niniejszem podaje się do powszechnej wiadomości.

Tryest, 22. stycznia 1865.

Namiestnik Jego c. k. Apost. Mości w Tryeście i kraju nadbrzeżnym baron *Kellersperg*.

Triester Ztg. pisze, że rozwiązanie musiało być przewidziane i dla tego nie mogło nikogo zadziwić.

Nie można było zarządzić dwuznacznemu stanowisku w które ludność popadła przez uchwałę z zeszłego poniedziałku, tylko przez rozwiązanie rady miejskiej, która nie reprezentuje zdania wyborców. Spodziewamy się, że wkrótce znaczniejsi obywatele wystąpią z manifestacyą przeciwko rzeczonyj uchwale. Ludność pojmuje do czego doprowadzić może ciągłe oddzielanie Tryestu od innych części monarchii.

Niemcy.

(Nowy prowizoryczny rząd krajowy w Szleswik-Holsztynie.) *Wiener Abendpost* z dn. 25. b. m. pisze: Jeden z wielu węzłów, które Szleswik i Holsztyn dawniej tak ściśle wiązały ze sobą, na nowo został spojony.

Do roku 1848 istniał dla Księstw wspólny rząd szleswicko-holsztyński w zamku Gottorf w Szleswiku, który podlegał szleswicko-lauenburgskiej kancelaryi w Kopenhadze. W skutek ówczesnych zaburzeń politycznych, rząd duński w miejsce owych władz utworzył tak dla Szleswiku jako też dla Holsztynu z Lauenburgiem oddzielne ministerya w Kopenhadze, które wraz z wspólnymi ministeryami całego państwa duńskiego kierowały administracyą, chociaż w Szleswiku i Holsztynie nie istniała żadna administracyjna władza krajowa. Dopiero w roku 1862 jako takową ustanowiono dla Holsztynu rząd w Plön. Ten trwał krótko, ponieważ niemieccy komisarze związkowi obejmując rząd Holsztynu w styczniu 1864, ustanowili książęcy rząd krajowy w Kiel.

W Szleswiku komisarze cywilni obu dwu sprzymierzonych mocarstw głównych musieli być bezpośrednio przełożeni nad władzami pierwszej instancyi.

Gdy zaś ich zakres działania obejmuje wszystkie trzy księstwa, odpowiedzieli zarówno życzeniom ludności, jako też wymaganiom jednolitego i uregulowanego toku spraw, i względem jak najmożliwszego oszczędzenia kosztów, ponieważ z rozwiązaniem rządu krajowego w Kiel, utworzyli połączony rząd krajowy dla Szleswiku i Holsztynu, który komisarzom cywilnym jako najwyższej władzy cywilnej będzie podległy, i d. 1. lutego rozpocznie swoje czynności.

Przy oznaczeniu miejsca, które ma być siedzibą wspólnego rządu krajowego a oraz siedzibą najwyższej władzy cywilnej tylko miasta Flensburg, Kiel i Szleswik mogły być brane na uwagę. Wybór padł na miasto Szleswik. Przemawiało za niem nie tylko prawo historyczne, ponieważ dawniej namiestnik i rząd Szleswik-Holsztynu przez długie lata rezydowali w tamtejszym zamku Gottorf, ale oraz korzystne położenie w pośrodku połączonych Księstw, wygodnie komunikacya we wszystkich kierunkach i nareszcie ta ważna okoliczność, że pod porę tylko w Szleswiku znajdują się dogodne zabudowania na kancelaryę rządu krajowego i pomieszczenia urzędników. Chodzi także o to, że miasto pamięta lepsze czasy, gdy jeszcze Książę namiestnik trzymał w niem swój dwór, ale odtąd wiele straciło i wycierpiało, przyczem rządowi duńskiemu zarzucić można, że tym sposobem karał miasto za jego wyłącznie niemiecki sposób myślenia.

Flensburg i Kiel łatwo będą mogły zapomnieć o stracie korzyści jakie posiada siedziba rządu; obadwa te miasta mają kwitujący handel, i otrzymują sądy apelacyjne. Kiel ma także uniwersytet. Nadto, tam będzie miała siedzibę nadkomenda wojskowa i zajęta zabudowania będące do rozporządzenia.

Oprócz wspólnego rządu krajowego utworono także połączoną centralną kasę główną dla Szleswiku i Holsztynu w Rendsburgu i wspólna dyrekcję celną w Flensburgu do kierowania sprawami cel, podatku od wódki, sternictwa i latarni morskich, i w tem mieście umieszczono także nadinspekcję telegrafów szleswicko-holsztyńskich.

Te rozporządzenia niedotyczące Księstwa Lauenburg mają jak się samo przez się rozumie znaczenie tylko prowizoryczne, dopóki nie nastąpi ostateczne uregulowanie politycznych i administracyjnych stosunków Szleswik-Holsztynu. — Bądź co bądź miano tu na uwadze administracyjne potrzeby Księstw i ich przyszłe położenie. Oby się powiodły nowe instytucje tak ciężko doświadczonych krajów, i oby utorowały im drogę do rozwoju powszechnej pomyślności do której wszystkie posiadają warunki, jako to: położenie, stosunki socyalne, tudzież charakter mieszkańców.

Księstwa Naddunajskie.

(Wydzierzawienie dóbr klasztornych.) Z Jas piszą pod dn. 15. stycznia, iż dobra klasztorne w liczbie 92 należących do klasztorów krajowych, a 23 należących do miejsc świętych, wydzierzawione zostały na nowo na lat pięć, z wyjątkiem pięciu majątków, które zostały przy dawnych dzierzawach. Ażeby przy obecnym braku pieniędzy i niskiej cenie dóbr z powodu zniesienia pańszczyzny znośne jeszcze ceny dzierzawne otrzymać, rząd przypuścił obcych bez względu na ich wyznanie wiary do dzierzawy, jednak pod warunkiem, ażeby się we wszystkim poddali prawom krajowym i w tym celu złożyli deklarację przez konsulatu właściwy poświadczony, iż przez czas trwania dzierzawy zrzekają się opieki konsulatu. I żydom, którzy dotąd wykluczeni byli od dzierzawy dóbr, dozwolono konkurować o dzierzawę majątków klasztornych. Żydzi też bardzo licznie zgłosili się do dzierzaw, w skutek czego dzierzawy na licytacji dość wysoko poszły i cena ich tylko o 20% w stosunku do dawniejszych cen dzierzawnych spadła.

Ameryka.

(Wiadomości z placu boju w Stanach zjednoczonych.) W Ameryce północnej stoją rzeczy na tym punkcie, iż nowej, a tym razem podobno stanowej kampanii, oczekiwać trzeba. W północno-zachodniej stronie główne korpusy stoją między rzekami Tennessee i Mississippi, zaś w południowo-zachodniej wzdłuż wybrzeży morza atlantyckiego między rzekami Savanna i Edisto. Oba dwa te teatry wojny odległe są od siebie o 500 mil angielskich.

Z ustawienia obu wojsk wnosić można o planie ich operacyjnym. Armia generała Hood opuszczając linie komunikacyjne z Richmondem i Charlestonem, cofnęła się ku rzece Mississippi, ażeby utrzymać się w dolinie tej rzeki i utrzymać komunikacje z korpusem separatystów w Arkansas operującymi. W tej pozycji generał Hood spodziewa się zostać w posiadaniu drogi żelaznej Ohio-Mobile i obronić skutecznie zachodnie terytorium separatystów.

W tem zaś położeniu korpus generała Hood wystawiony jest na wielkie niebezpieczeństwa, nie posiada bowiem nad Mississippi żadnych punktów warownych, które się w rękach unionistów znajdują. Unioniści posiadają prócz tego liczną flotyllę i generał Camby w poczuciu tych korzyści wyciągnął wszystkie załogi poniżej Springfield w Missouri i fort Smith w Arkansas, ażeby z nich utworzyć korpus nad Mississippi w polu działać mogący. Generał unii Tomas dąży ku Mobile, wszelako miasta tego zająć nie zdoła, aż po zniszczeniu korpusu jen. Hood.

Generał unii Sherman stara się głównie zdobyć miasta nadbrzeżne, które dotąd uważano jako niezdojwalne i na których pozycya państw południowych głównie się opierała. Miasta te mają być zdobywane jednocześnie siłami lądowymi i morskimi. Gdyby jen. Sherman tym sposobem zdobyć mógł Charleston, w takim razie Richmond, stolica separatystów, pozbawiona obrony od strony południowej poddałaby się musiała.

Separatysty dolożą zapewne wszelkiego usiłowania, ażeby się wydobyć z tego izolowania w tej stronie teatru wojny. Generał Lee, mianowany głównie dowodzącym armii separatystów, któremu znakomitych zdolności wojennych odmówić nie można, będzie miał sposobność popisania się z talentem swym, i zaiste wiele dokaze, jeżeli mu się uda odwrócić katastrofę grozącą separatystom. Manewra jego wspierać będą drogi żelazne łączące Richmond z Charlestonem i Wilmingtonem. Najpierwszy przyjdzie podobno do walki o Charleston w Branchville, stacyi łączącej drogi żelazne z Richmondem do Charlestonu i Wilmingtonu, w którym to punkcie generał Hardee silną zajął pozycję.

Kronika.

(Wykłady popularne.) Jutro dnia 28go b. m. odbędą się w radnej sali miasta Lwowa odczyty popularne od godziny 4tej do 5tej. Fizyka o ciepłe (Prof. Dr. Strzelecki) od godziny 5tej do 6tej. Początki Anatomii i Fiziologii (Dr. Kaczkowski).

(Pożar.) Dnia 13go b. m. wieczorem zgorzała w Rodatyczach, w obwodzie lwowskim, karczma dworska zwana „Romanówką“. Ogień wszczął się na strychu, i jest podejrzanie, że został podłożony, a nawet aresztowano już poszlakowanego o tę zbrodnię parobka. Szkoda wynosi 400 złr.

(Znalezione dziecko.) W Krzywczycach, w obwodzie lwowskim, znaleziono dnia 26go b. m. zakopane w gnoju dziecko, które jeszcze żyło, ale wkrótce potem umarło. Sąd krajowy wytoczył już śledztwo w tej sprawie.

(Samobójstwo.) Dnia 16go b. m. odebrał sobie życie w Brzeżanach wystrzałem z karabinu c. k. dozorca straży finansowej Józef Tetrof, rodem z Jungbunzlau w Czechach.

(Filie stowarzyszenia urzędników.) „Buk.“ donosi, że w Czerniowcach ma być utworzona filia stowarzyszenia urzędników. Do przedsięwzięcia kroków przygotowawczych wybrani zostali następujący panowie: Franciszek Werner, c. k. nadkomisarz wojenny, Dr. Gustaw Bozdech, c. k. radca szkolny, Franciszek Morkes, c. k. dyrektor głównego urzędu podatkowego, Karol Marszowski, c. k. inspektor katastralny, Dr. Józef Pompe, c. k. radca sądu krajowego, Antoni Stokera, c. k. naczelnik powiatu, Dr. Alfred baron Kanne, c. k. konceptista prokuratury finansowej, Ignacy Röhrer, c. k. poborca podatków, i Józef Schluet, c. k. oficyał izby obrachunkowej. Ci panowie utworzyli komitet i obrali szefem p. Józefa Wernera, a sekretarzem p. Józefa Schlueta i wchodzi w korespondencję z centralnem stowarzyszeniem w Wiedniu. Wszyscy ci panowie przyjmują oświadczenia względem przystępowania do stowarzyszenia, wydają bezpłatnie statuta i taryfy nowym członkom. Liczba członków stowarzyszenia czerniowieckiego wynosi około 70 osób, pomiędzy tymi jest także szef kraju Rudolf hr. Amadei.

(Towarzystwo akcyjne do utworzenia sieci telegrafów miejscowych w Wiedniu.) Jego c. k. Apost. Mość najwyższem postanowieniem z 9. stycznia b. r. raczył udzielić prywatnemu inżynierowi Karolowi Albertowi Mayrhofer pozwolenie poczynienia kroków przygotowawczych do utworzenia towarzystwa akcyjnego do założenia sieci telegraficznej w obrebie miasta Wiednia.

(Ruch dziennikarski w Austrii.) Z autentycznego wykazu w tym względzie z pierwszego półroczu 1864 przytaczamy następujące ciekawe szczegóły: W całej Austrii był w 1. półroczu 1864 następujący ruch dziennikarski: Z wychodzących w Austrii pism peryodycznych wydawano w miejscu 173.374 egzemplarzy, wewnątrz monarchii austriackiej i do innych miejsc rozsyłano 267.615 egzemplarzy; za granicę zaś wyprawiano pocztą 2936 egzemplarzy. Cały więc odyt wychodzących w Austrii dzienników wynosił w 1. półroczu 1864 roku 448.925 egzemplarzy. Z za granicy sprowadzono do całej Austrii w 1. półroczu 1864 r. 24.961 rozmaitych dzienników. Z tej cyfry przypada na Wiedeń 7410, Pragę 3820, Berno 545, Lwów 2250, Linz 1421, Inszpruk 1695, Grac 752, Tryest 1140, Wenecyę 2410, Peszt 2913, a na Preszburg 605.

(Stowarzyszenie izraelskie w Kownie) do udzielania pomocy ubogim współwyznawcom, daje zapomogi bez fantu i poręczenia, poprzestając na słowie honoru. Zapewniają, że odkąd istnieje rzeczony stowarzyszenie, nie było wypadku, aby który dłużnik zaniedbał uczynić zadość swoim zobowiązaniom.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 27. stycznia. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów: męc pszenicy (80 H) 3 złr. 2 c.; żyta (77 H) 1 złr. 93 c.; owsa (46 H) 1 zł. 11 c.; hreczki 1 złr. 90 c.; grochu 3 złr., ziemniaków 1 złr. 58 c.; cetnar siana 1 zł. 37 c.; okotów 56 c., sąg drzewa bukowego 10 złr. 65 c., sosnowego 8 zł. 60 c.

Bochnia, 19. stycznia. Na naszym dzisiejszym targu były następujące przeciętne ceny:

	Mec ważyl	Przywieziona	Sprzedano	Płacono w przecięciu za 1 mec w. a.	
	funtów			merców niż. austr.	zł.
Mec pszenicy	85	200	200	3	12
„ żyta	75	300	300	2	20
„ jęczmienia	65	200	200	2	8
„ owsa	51	100	100	1	50
„ kukurudzy
„ kartofli	40	40	1	50

Ostatnia poczta.

Turyń, 25. stycznia. Dzisiejszego wieczora robiło kilkaset osób, między którymi znajdowało się kilku studentów, demonstrację na korzyść byłego prezydenta senatu, pana Selopis i kilka innych osobistości politycznych, porządek jednak nie został zakłócony.

Kopenhaga, 25. stycznia. Projekt ministerstwa finansów, ażeby census prawa wyborczego dla Landstingu oznaczony został na 2000 talarów duńskich, odrzucono 38 głosami przeciw 24. Następnie przyjął Landsting projekt powszechnej ustawy zasadniczej 57 głosami przeciw 1, i przestał go do Volkstingu.

Przegląd w *Kreuzzeitung* w programie na rok 1865 oświadcza się głównie przeciw temu, ażeby rząd nie dał się zagnieć do wydania ustaw organicznych ani też do przyrzekania takich ustaw. Nie chce on okrojowania konstytucyi, która jest integralnym, ale chorym członkiem państwa i potrzebuje znacznej reformy.

Paryż, 26. stycznia. Do ewangelickiej rady presbyterialnej zostali obrani: Lafon (wspólny kandydat), Mallet, Chaboud, Vernés i André (prawowiercy). Guizot pójdzie pod głosowanie z liberalnymi kandydatami. Prawowiercy zwyciężyli małą większością.

Także *Monde* potwierdza teraz, że Antonelli wydał pismo uspokajające. — Pierwszy tom życia Cezara oddany został dyrektorowi drukarni rządowej panu Petiti; z nakładu wynoszącego 1500 egzemplarzy będzie rozdanych bezpłatnie 1000; wydaniem dla ludu zajmuje się książę Napoleon. Cesarz podpisał przedmowę. — Okólnik najnowszy pana Duruy zakazuje odczyty polityczne; prelekcya o polskim powstaniu została 23. b. m. stanowczo zabroniona. Dapia jest zawsze jeszcze bardzo chory.

